

UPPLANDS-BRO KOMMUN

Handlingar till
Äldre- och omsorgsnämndens
sammanträde
den 7 mars 2022

Dagordning

Beslutsärenden

- 1 Äldre- och omsorgsnämndens verksamhetsberättelse år 2021
- 2 Rapportering av ej verkställda och verkställda beslut avseende kvartal fyra 2021
- 3 Upphandling av trygghetslarm inom vård- och omsorgsboende

Datum	Vår beteckning	Er beteckning
2022-02-03	ÄON 22/0007	

Äldre- och omsorgsnämnden

Äldre- och omsorgsnämndens verksamhetsberättelse år 2021

Förslag till beslut

1. Äldre- och omsorgsnämnden godkänner verksamhetsberättelse för år 2021.
2. Äldre- och omsorgsnämnden skickar verksamhetsberättelse för år 2021 till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Verksamhetsberättelse för år 2021 är upprättad i enlighet med gällande anvisningar. I verksamhetsberättelsen redovisas viktiga händelser under året, måluppfyllelse utifrån nämndmålen samt årets resultat avseende ekonomi.

Äldre- och omsorgsnämndens verksamheter har fortsatt under 2021 präglats av den pågående pandemin och smittspridningen av covid-19 vilket ger framförallt konsekvenser på måluppfyllelsen då flertalet indikatorer inte har kunnat genomföras enligt plan.

Äldre- och omsorgsnämndens verksamhetsberättelse för år 2021 presenteras i sin helhet i bifogad bilaga 1 samt åtgärdsplan för ekonomi i balans Tertial 3 2021 Äldre- och omsorgsnämnden i bilaga 2.

Beslutsunderlag

- Socialkontoret tjänsteskrivelse den 3 februari 2022
- Verksamhetsberättelse år 2021 Äldre- och omsorgsnämnden
- Åtgärdsplan för ekonomi i balans Tertial 3 2021 Äldre- och omsorgsnämnden

Ärendet

Verksamhetsberättelse för år 2021 är upprättad i enlighet med gällande anvisningar. I verksamhetsberättelsen framgår viktiga händelser under året, måluppfyllelse utifrån nämndmålen samt årets resultat avseende ekonomi. Till verksamhetsberättelsen biläggs även åtgärdsplan för ekonomi i balans Tertial 3 2021.

Äldre- och omsorgsnämnden visar ett positivt resultat för 2021 med 6,9 miljoner kronor, vilket motsvarar 3,0 procent. Kostnader i samband med covid-19 uppgår till 13 miljoner kronor. Överskottet beror i huvudsak på volymreserver som avsattes i budget, vakanser samt ersättning från Socialstyrelsen avseende covid-kostnader tillhörande 2020.

Äldre- och omsorgsnämndens verksamheter har under 2021 fortsatt präglats av den pågående pandemin vilket ger framförallt konsekvenser på måluppfyllelsen då flertalet indikatorer inte har kunnat genomföras enligt plan.

Under 2020 var verksamheternas fokus under den pandemi som präglade året, att upprätthålla en säker vård- och omsorg för samtliga omsorgstagare, oavsett beslutad insats. När flera verksamheter drabbades av smittspridning i andra vågen i början av 2021 och fjärde vågen i slutet av året, fanns det en minskad oro i verksamheterna tack vare ett tidigare gediget arbete med bland annat nya arbetssätt och rutiner. Även om året varit prövande så har det fungerat väl i nämndens verksamhetsområden.

I samtliga verksamheter inom Äldre- och omsorgsnämnden har pandemin medfört följande effekter under 2021:

- Utökad arbete med digitala verktyg som exempelvis videosamtal
- Kunskap och efterlevnad kring basal hygien har stärkts
- Rutiner för testning och smittspårning har optimerats
- Tydlig och förebyggande kommunikation har utvecklats
- Nära ledarskap och samverkan har varit i fokus
- Balans mellan säkerhet och självständighet/självbestämmande för den enskilde har inneburit viktiga avvägningar och anpassning av verksamheten.

Utifrån mätning av valda indikatorer bedöms nämndens mål som delvis uppfyllda. I bilaga 1 beskrivs mått och resultat samt de aktiviteter som är genomförda under år 2021 för att nå uppsatta nämndmål.

Barnperspektiv

Barn kan förekomma som besökare i verksamheter inom nämndens ansvarsområde såsom hemtjänst eller vård- och omsorgsboende. Inom till exempel vård- och omsorgsboende har verksamheten erbjudit säkra besök samt varit behjälpliga för att omsorgstagaren ska kunna ha kontakt med sina närstående, som kan vara barn, under pågående pandemi.

Socialkontoret

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Bilagor

1. Verksamhetsberättelse år 2021 Äldre- och omsorgsnämnden
2. Åtgärdsplan för ekonomi i balans Tertial 3 2021 Äldre- och omsorgsnämnden

Beslut sänds till

- Kommunstyrelsen

Verksamhets- berättelse år 2021

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Vinjett	3
1.2	Ansvarsområde och organisation	3
1.3	Viktiga händelser under året.....	3
1.4	Covid-19 effekter	6
2	Mål och resultat	8
2.1	Stärka demokratin	8
2.2	Meningsfullt åldrande	10
2.3	Lustfyllt lärande	15
2.4	Hållbar hälsa och liv	16
2.5	Valfrihet och konkurrensneutralitet.....	18
3	Ekonomi.....	20
3.1	Årets resultat.....	20
3.2	Ekonomisk analys	20
3.3	Sociala investeringsfonden.....	22
3.4	Kommentarer sociala investeringsfonden	22
3.5	Investeringsredovisning	22
3.6	Kommentarer investeringsredovisning	22
4	Intern styrning och kontroll	24
4.1	Uppföljning av kontrollmoment.....	24
4.2	Uppföljning av åtgärder.....	25

1 Inledning

1.1 Vinjett

Äldre- och omsorgsnämndens verksamheter har under året präglats av åtgärder utifrån den pågående pandemin. Vid krisberedskap och krishantering ansvarar Äldre- och omsorgsnämnden för att social omsorg samt hälso- och sjukvård uppfyller samma lagkrav på säkerhet och uthållighet som under ordinarie verksamhet. Verksamheten har anpassats efter rådande omständigheter och förstärkts på olika sätt i syfte att säkerställa patient- och brukarsäkerheten. Under delar av året fick verksamheterna en paus från smittspridning och kunde lägga mer fokus på strategiskt utvecklingsarbete och planering av kommande projekt, såsom satsningar på kompetensutveckling och samverkan med andra aktörer.

1.2 Ansvarsområde och organisation

Äldre- och omsorgsnämnden ansvarar för omsorg av äldre samt personer som är under 65 år med behov av hemtjänst, vård- och omsorgsboende samt förebyggande verksamhet och dagverksamhet. Nämnden ansvarar även för hälso- och sjukvårdsinsatser upp till sjuksköterskenivå för de som bor på vård- och omsorgsboende eller servicehus samt inom dagverksamheten.

Äldre- och omsorgsavdelningens biståndsenhet handlägger ärenden enligt socialtjänstlagen, (SoL). Verksamheten Trygg förstärkt hemgång, som under en begränsad period ger utökade hemtjänstinsatser till enskilda med oro efter till exempel utskrivning från sjukhus, var 2021 organiserad under biståndsenheten och flyttar från och med 2022 till förebyggande enheten. Avdelningen bedriver även hemtjänst, vård- och omsorgsboende samt förebyggande verksamhet. Hemtjänst och vård- och omsorgsboende drivs i egen regi samt i privat regi genom upphandling. Den förebyggande verksamheten drivs i egen regi och omfattar dagverksamhet för personer med demenssjukdom, träffpunktsverksamhet, volontärsamordnare, anhörigkonsulent samt heminstruktör för syn och hörsel.

Inom socialkontoret hanteras även övergripande administration, samordning av nämndens budget, beredning av nämndärenden, projektledning, omvärldsbevakning samt genomförande av avtals- och kvalitetsuppföljningar. En medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) finns organiserad direkt underställd socialchef. Ledningen förstärks från 2022 med en biträdande MAS.

1.3 Viktiga händelser under året

Ny organisation

En ny organisation trädde i kraft inom socialkontoret den 1 januari 2021. Under året har former för strategisk samverkan utvecklats inom respektive verksamhetsområde samt mellan dessa. Alla verksamheter inom äldre- och omsorgsnämndens ansvarsområde är nu organiserad under äldre- och omsorgsavdelningen, där såväl myndighetsutövning som all utförarverksamhet ingår. En översyn av administrationen på socialkontoret genomfördes under året i syfte att säkerställa avgörande processer och rutiner.

Verksamhetsområde vård- och omsorgsboende

Vaccination mot covid-19 har fortgått under året. Verksamheterna har bedrivit arbetet i linje med riktlinjer från Smittskydd Stockholm. Rutiner för säkra besök i verksamheterna har bibehållits och anpassats utifrån rådande läge, liksom arbetet med personlig skyddsutrustning för personalen. Rutinerna gäller oavsett om man är vaccinerad eller inte.

Precis som i många delar av landet såg man under 2021 en lägre beläggningsgrad än tidigare på vissa boenden i Upplands-Bro kommun. Ett antal personer som ansökt om, och beviljats plats på vård- och omsorgsboende, valde att avvakta med att flytta in. Kungsgården och Lillsjö Badväg är de boenden som hade störst efterfrågan under 2021. I valfrihetssystemet ingick under 2021:

- Kungsgården och Norrgården som drivs i kommunal regi och ingår i valfrihetssystemet
- Hagtorp, som drivs på entreprenad av Attendo enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU)
- Lillsjö Badväg, som drivs av Humana enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV)
- Villa Silvertorget som ligger i Sigtuna kommun och som drivs av Vardaga enligt LOV

Baspersonalen på Norrgården och Kungsgården hade under året extern handledning. Fokus i handledningen var att utveckla förmågan att kommunicera, vilket lett till att samarbetet och yrkesrollen stärkts. Den externa handledningen gav även personalen en möjlighet att samtala och bearbeta den svåra tid som varit under pandemin. Norrgården och Kungsgården satsade även på att utbilda sin personal inom demensområdet. På Norrgården har två medarbetare utbildats till "Stjärnmärktinstruktörer" utifrån en utbildningsmodell som tagits fram av Svenskt Demenscentrum och Kungsgården har genomfört insatser i en strävan att bli Sveriges bästa demensavdelning. Övriga utbildningsinsatser som genomförts i verksamheterna är bland annat palliativ ombudsutbildning, utbildning i yrkessvenska och omsorgskunskap samt att tre medarbetare på Norrgården, som tidigare arbetat som vårdbiträden, fick sin undersköterskeexamen.

Kungsgården fick under våren motta kommunens utmärkelse Årets arbetsplats 2020, för att bland annat ha erbjudit en hög standard i vården och omsorgen trots pågående pandemi.

Verksamhetsområde hemtjänst inom ordinärt boende och servicehus

Efter den genomlysning av ersättningsavstämning som genomfördes under 2020 inom biståndsenheten och hemtjänstverksamheten upprättades en handlingsplan för aktiviteter att genomföra under 2021. Åtgärderna förväntas bidra till ökad delaktighet för den enskilde, mer flexibla former för hemtjänstbeslut samt ökad kvalitet och effektivitet.

Arbetet för att öka individens påverkansmöjligheter av den beslutade tiden har fortsatt under året. I Lifecare har insatskategorier och insatser ytterligare förändrats för att förbättra och förenkla inom hemtjänsten. Antal biståndsbedömda insatser inom hemtjänst har minskat i antal, 12 insatser har slagits ihop till sex. Exempelvis så har *Tillsyn städ* och *Städ* blivit *Städ av bostad*, *Hygien och Toalettbesök* har slagits ihop till *Stöd med hygien* och *Promenad och Social samvaro* har blivit *Social aktivitet*. Brukaren har numera en större möjlighet att välja vilka av de beställda insatserna som ska utföras

när, i vilken mängd och hur. Beslutsmeddelande skickas till brukare utan bedömd tid, men med detaljer om vilka ansökta insatser som har beviljats respektive fått avslag.

Inom hemtjänst i egen regi har fortsatt fokus legat på att öka andelen tillsvidareanställda undersköterskor och därmed minska behovet av timvikarier. Detta i syfte att öka kontinuiteten hos brukaren, vilket samtidigt ger en ökad kvalitet i omsorgen och en förbättrad arbetsmiljö för de anställda. Arbetet lägger grunden för kommande införande av fast omsorgskontakt inom hemtjänsten. Enheten har även påbörjat ett stort förändringsarbete avseende schemaläggningar av personal. Syftet med förändringen är att underlätta rekryteringen utav kvällspersonal samt öka möjligheten till heltidstjänster.

Verksamhetsområde hälso- och sjukvård

Avtal har tecknats med Palliativt kunskapscentrum, PKC, som erbjuder kompetensutveckling och stöd i arbetet med palliativ vård och omsorg. Den kommunala hälso- och sjukvårdsenheten har utvecklat samverkan med övriga verksamheter inom nämndens ansvarsområde och förstärkt bemanningen för att fortsatt kunna säkerställa patientsäkerheten under pågående pandemi. Det nära ledarskapet inom enheten har förstärkts med en enhetsledare. Flertalet kompetensutvecklande insatser har genomförts under året och merparten av de anställda inom HSE har deltagit på digitala utbildningar under pandemin.

Förebyggande verksamhet

Förebyggande enheten för äldre erbjuder ett omväxlande program med aktiviteter för ett hälsosamt åldrande, som anpassats utifrån rådande restriktioner. Detta gäller även dagverksamheten för personer med demenssjukdom på Kvistaberg. Enheten har under året spridit kunskap om demens och ett hälsosamt åldrande utanför kommunens gränser. Enhetens chef har bland annat föreläst på olika digitala evenemang samt deltagit på en konferens i Frankrike om aspekter på åldrande i Sverige.

Dagverksamheten för personer med demenssjukdom har varit igång under året, men med minskat antal deltagare, liksom de stödgrupper som finns för målgruppens anhöriga. Dagverksamheten har även under året haft besök utav terapihunden Nellie, som är ett uppskattat inslag hos både deltagare och anhöriga. Internationella seniorkampen har anordnats för tredje året i rad. Tävlingen startade upp i juni och det vinnande laget presenterade på Alzheimerdagen den 21 september. Alzheimerdagen arrangerades för tionde gången i kommunen och erbjöd besökarna föreläsningar och en utställning.

Den förebyggande enheten för äldre uppmärksammas för sitt arbete med kulturella aktiviteter för personer med demenssjukdom och för ett hälsosamt åldrande. Exempel på dessa aktiviteter är den teatergrupp som startats upp i samverkan med kultur- och fritidskontoret och som vänder sig till invånare över 65 år samt det dansprojekt som även detta genomfördes i samverkan med kultur- och fritid. Dagverksamheten fick under 2021 besök utav balettmästaren [REDACTED] från Kungliga Operan. [REDACTED] är, utöver sin egen danskarriär, engagerad i en europeisk stiftelse som har dans och demenssjukdom som tema. Genom dans kombineras kultur med fysisk aktivitet, vilket förstärker hälsoeffekten. Dans kommer även fortsättningsvis att användas som metod i verksamheten.

1.4 Covid-19 effekter

Distansarbete har fortsatt för de medarbetare och chefer som har möjligheten och där det är förenligt med uppdraget. Möten och arbetsplatsträffar har företrädesvis ägt rum digitalt. I samtliga verksamhetsområden har pandemin medfört följande effekter:

- Utökat arbete med digitala verktyg som exempelvis videosamtal
- Kunskap och efterlevnad kring basal hygien har stärkts
- Rutiner för testning och smittspårning har optimerats
- Tydlig och förebyggande kommunikation har utvecklats
- Nära ledarskap och samverkan har varit i fokus
- Balans mellan säkerhet och självständighet/självbestämmande för den enskilde har inneburit viktiga avvägningar och anpassning av verksamheten

Vård- och omsorgsboenden

Tydliga rutiner, nära ledarskap, kommunikation och samverkan har varit, och är, fortsatt avgörande för att upprätthålla verksamheten och förebygga smittspridning. När flera verksamheter drabbades av smittspridning i andra vågen i början av året och fjärde vågen i slutet, fanns rutiner på plats i betydligt högre utsträckning än under första vågen 2020. Detta gjorde att oron minskade och även om året varit prövande har det fungerat väl. Beläggningsgraden på vård- och omsorgsboenden har i genomsnittligt varit lägre än förväntat under året, framför allt på Norrgården och Hagtorp, vilket gett ekonomiska effekter och påverkat bemanningsplaneringen.

Hemtjänst i ordinärt boende och servicehus

Under pandemin har hemtjänsten delvis övergått till digitala möten med medarbetare, vilket har inneburit både för- och nackdelar. Fördelarna är att informationen blivit mer tillgänglig och att möjligheten att nå många medarbetare på olika arbetsplatser har ökat. Flertalet medarbetare vittnar dock om att de saknar den sociala direktkontakten med kollegorna.

Under 2021 har många brukare successivt återupptagit hemtjänstinsatser som de tidigare själva valt att pausa på grund av oro för att smittas av covid-19.

Hälso- och sjukvårdsenheten

Bemanningen har förstärkts under året då arbetsbelastningen fortsatt varit hög utifrån rådande pandemi med utökade arbetsuppgifter såsom provtagningar och vaccinationer. Den förstärkta bemanningen med erfaren personal har minskat behovet av att hyra in sjuksköterska, vilket är positivt ur ett ekonomiskt perspektiv, men framförallt för en bättre patientsäkerhet, kvalitet och kontinuitet.

Förebyggande enheten för äldre

Förebyggande enheten för äldre arbetar vanligtvis mycket nära kommunens äldre. Exempelvis arrangeras föreläsningar, gymnastik, promenadgrupper, caféverksamhet och teknikgrupper. Under pandemin har verksamheten behövt hitta nya vägar för att nå målgruppen, för att erbjuda möjlighet att bibehålla aktiviteter och för att bryta social isolering. Tack vare att många, oavsett ålder, har en god vana att hantera digitala verktyg kunde delar av den ordinarie verksamheten fortsätta, om än delvis i digital form. Bland annat har filmade sittgymnastikpass möjliggjort att de som önskar kan träna

själva hemma med stöd av filmerna.

Pandemin har lett till att äldre i högre grad drabbas av psykisk ohälsa. Den ensamhet restriktionerna fört med sig utgör en riskfaktor för exempelvis depression och demenssjukdom. Förebyggande enheten har därför satsat på aktiviteter som kan höja äldres livskvalitet, genom exempelvis dansprojektet.

En teknikbuss som stannar på olika stationer i kommunen har även varit ett välkommet tillskott under året. Teknikbussen tar emot förämnade besök där en person i taget kan få rådgivning av en teknikexpert från enheten.

Dagverksamheten för personer med demenssjukdom har kunnat fortgå, om än i mindre grupper. Anhörigkonsulenterna har tagit fram nya aktiviteter såsom digitala rådgivningar, stödsamtal och promenadsamtal.

2 Mål och resultat

2.1 Stärka demokratin

2.1.1 Nämndmål: Den enskilde ska ges stärkta möjligheter att definiera sina behov samt påverka hur dessa ska tillgodoses.

Beskrivning

Den enskilde ska, i så hög grad det är möjligt, ges påverkansmöjligheter från första kontakt med socialtjänsten, definiera behov, ansökan, beslut och genomförande av insats. Detaljstyrning ska undvikas och den enskilde ska i hög grad kunna påverka sin beslutade tid och hur insatserna ska genomföras.

Kommentar

Målet är delvis uppfyllt. Andel brukare med aktuell genomförandeplan är 94 procent. Brukarråd och anhörigmöten har genomförts enligt plan och den enskildes möjlighet att påverka insatsernas innehåll inom hemtjänst har ökat genom att insatser slagits ihop. Biståndsenheten arbetar med tydlig och konkurrensneutral information om alla utförare för att möjliggöra aktiva val.

Samverkan och erfarenhetsutbyte mellan utförare enligt LOV har under året varit utav vikt för verksamheterna. Mötena organiserats via biståndsenheten och kvalitetsutvecklare.

Vissa indikatorer kan inte mätas på grund av att Socialstyrelsens brukarundersökning inte genomfördes 2021. Den kommer att genomföras under första kvartalet 2022.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel brukare med aktuell genomförandeplan inom nämndens utförarverksamheter		94%	95%
Andel brukare som upplever hög delaktighet i processen från ansökan till biståndsbeslut			80%
Antal genomförda brukarråd per verksamhet och år		1	1
Antal genomförda anhörigråd eller anhörigmöten per verksamhet och år		2	2
Andel brukare som upplever att personalen brukar ta hänsyn till önskemål och åsikter (alltid/oftast) om hur hjälpen ska genomföras inom hemtjänst	88%		95%

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel brukare som upplever att personalen brukar ta hänsyn (alltid/oftast) till den enskildes åsikter och önskemål gällande hur hjälpen ska utföras inom vård- och omsorgsboende	82%		90%
Andel brukare som svarar ja på frågan gällande om handläggarens beslut är anpassat utifrån det egna behovet inom hemtjänstområdet ska öka	67%		80%
Antal biståndsbedömda insatser inom hemtjänst som slås ihop i syfte att öka individens påverkansmöjligheter av den beslutade tiden		12	10

Andel brukare med aktuell genomförandeplan inom nämndens utförarverksamheter

Målvärdet på 95 procent aktuella genomförandeplaner tangeras, men uppnås inte. Förebyggande enheten och Kungsgården når 100 procent, Norrgården 95 procent och hemtjänsten 80 procent. En handlingsplan finns upprättad inför 2022.

Andel brukare som upplever hög delaktighet i processen från ansökan till biståndsbeslut

Ingen mätning är genomförd under året, men biståndsenhetens handläggare har deltagit i en nationell forskningsstudie på uppdrag av Myndigheten för vård- och omsorgsanalys. Syftet med studien var att undersöka bedömningen av brukares behov enligt Individens behov i centrum (IBIC) och beslut om omsorgsinsatser enligt Socialtjänstlagen (SoL). Metoden är framtagen just för att lyfta delaktighet och påverkan från brukaren i ansökningsprocessen.

Antal genomförda brukarråd per verksamhet och år

Brukarråd har med hänsyn till rådande restriktioner under pandemin genomförts i mindre grupper på vård- och omsorgsboenden. Målvärdet på fyra brukarråd per enhet är uppnått.

Antal genomförda anhörigråd eller anhörigmöten per verksamhet och år

Anhörigmöten har genomförts digitalt samt utomhus. Verksamheterna arbetar även med anhörigas delaktighet genom månadsbrev och tätare kontakter.

Andel brukare som upplever att personalen brukar ta hänsyn till önskemål och åsikter (alltid/oftast) om hur hjälpen ska genomföras inom hemtjänst

Socialstyrelsens årliga brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen" är försenad och inte genomförd i år, därav saknas utfall. Brukarundersökningen genomförs första kvartalet 2022.

Andel brukare som upplever att personalen brukar ta hänsyn (alltid/oftast) till den enskildes åsikter och önskemål gällande hur hjälpen ska utföras inom vård- och omsorgsboende

Socialstyrelsens årliga brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen" är försenad och inte genomförd i år, därav saknas utfall.

Andel brukare som svarar ja på frågan gällande om handläggarens beslut är anpassat utifrån det egna behovet inom hemtjänstområdet ska öka

Socialstyrelsens årliga brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen" är försenad och inte genomförd i år, därav saknas utfall.

Antal biståndsbedömda insatser inom hemtjänst som slås ihop i syfte att öka individens påverkansmöjligheter av den beslutade tiden

Målet är uppnått, det finns nu färre insatser med bredare innebörd, vilket ökar den enskildes möjlighet att påverka innehållet i den beslutade tiden. 12 insatser har slagits ihop till 6.

2.2 Meningsfullt åldrande

2.2.1 Nämndmål: Kosten som serveras inom nämndens verksamheter ska vara god, näringsrik och balanserad.

Beskrivning

Kostens betydelse bedöms ur flera aspekter vara stor. Nämnden vill säkerställa att kosten uppmärksammas ur såväl närings- samt smak- och socialt fokus. Som ett led i detta arbete avser nämnden att bidra i arbetet med framtagandet av kommunens nya koststrategi.

Kommentar

Kost och måltid är en viktig och central del inom äldreomsorgen. Maten till Norrgården, Kungsgården och dagverksamheten på Kvistaberg tillagas från grunden i Norrgårdens kök, som är en del av enheten Norrgården. Samverkan mellan köket och övriga enheter sker månadsvis. Här planeras menyn och eventuella avvikelser hanteras. På Kvistaberg finns en hälsopedagog som bidrar till arbetet och som bland annat infört hälsosamt fika som alternativ.

För att uppmärksamma medarbetare på vikten av hur måltiden och maten presenteras har köket utlyst en tävling, där alla verksamheter varje dag skickar in en bild på uppläggningar. Köket skickar med olika grönsaker och färska kryddor för dekoration och finast uppläggning vinner.

Socialstyrelsens brukarundersökning är försenad och vissa resultat kan därför endast redovisas om verksamheten gjort egna mätningar. Målet bedöms vara delvis uppfyllt.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel brukare med genomförd mätning av nattfasta på vård- och omsorgsboende 		98%	95%
Antal genomförda kostråd i verksamheten per år 		1	1
Andel brukare som anger att maten smakar mycket/ganska bra ska öka jämfört med föregående år 	64%	78%	85%
Andel brukare som anger att måltiden på sitt äldreboende är en trevlig stund på dagen 	62%	70%	85%

Andel brukare med genomförd mätning av nattfasta på vård- och omsorgsboende

Nattfastemätningar har genomförts och målet är uppnått.

Antal genomförda kostråd i verksamheten per år

Planen för kostråd har följts och målet med minst fyra kostråd per aktuell verksamhet har uppnått och passeras då man inom vissa verksamheter förtätat med ett kostråd per månad. Detta för att lägga ännu mer fokus på ökad delaktighet kring kost och måltid. Siffran 1 i tabellen motsvarar sista tertialen, under året har minst 4 kostråd per berörd verksamhet genomförts.

Andel brukare som anger att maten smakar mycket/ganska bra ska öka jämfört med föregående år

Socialstyrelsens brukarundersökning är försenad. Norrgårdens kök har i samverkan med Kungsgården, Norrgården och förebyggande enheten tagit fram och sammanställt en egen enkät som avser såväl kosten som måltidssituationen. Endast Kungsgården och Förebyggande enheten har genomfört mätningen, med snittresultatet 78 procent, vilket är en ökning från 2020. De som äter maten är generellt mer nöjd med måltiden på Kvistaberg (förebyggande enheten) än på Kungsgården. Det är samma mat som serveras, men det finns skillnader i hanteringen som kan förklara att resultatet skiljer sig åt mellan enheterna. Fortsatt arbete kring detta kommer att pågå under 2022. Verksamheterna arbetar även med enklare uppföljning vid varje måltid, där resultatet kommuniceras till köket vid samverkan. Menyn anpassas utifrån de äldres återkoppling och önskemål.

Andel brukare som anger att måltiden på sitt äldreboende är en trevlig stund på dagen

Socialstyrelsens brukarundersökning är försenad. Norrgårdens kök har i samverkan med Kungsgården, Norrgården och förebyggande enheten tagit fram och sammanställt en egen enkät som avser såväl kosten som måltidssituationen. På Kungsgården genomfördes en mätning, som visade att 70 procent ansåg att måltiden var en trevlig stund på dagen. Detta är en ökning jämfört med 2020. På Norrgården intervjuades boende kring måltiden med avseende på hur maten smakar samt hur man uppfattar måltidsmiljön.

2.2.2 Nämndmål: Mötesplatser erbjuds för ett meningsfullt och hälsosamt åldrande.

Beskrivning

Känslan av att vara behövd och att ha en plats i samhället är grundläggande för en människa för att uppleva livet som meningsfullt och är en grundpelare för psykiskt välbefinnande. Att möjliggöra möten över generationsgränser ser nämnden som en prioriterad aktivitet. Kommunen ska i största möjligaste mån upplåta lokaler för att ge andra aktörer möjligheter att till exempel anordna aktiviteter. Mötesplatser kan även vara digitala.

Indikatorer där målvärde saknas mäts genom uppfyllandegrad, uppnått, delvis uppnått eller inte uppnått.

Kommentar

Nämndens verksamheter har utifrån rådande restriktioner haft begränsade möjligheter att arbeta med möten över generationsgränserna. Sedan sommaren har det uppskattade inslaget med besök från Ung Omsorg på vård- och omsorgsboenden kunnat återgå till fysiska besök. Kontakten har fortgått under hela året om än i delvis anpassade former. Biståndsenheten och förebyggande enheten har utvecklat sin samverkan genom att team Trygg förstärkt hemgång också gett individuellt tekniskt stöd för att motverka det digitala utanförskapet. Kungsgården har under året utvecklat ett samarbete med barn från modersmåsenheten.

Möjligheten att upplåta lokaler åt andra aktörer har delvis varit begränsad under året med anledning av pandemin.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Aktiviteter där integration sker mellan åldersgrupper finns regelbundet i alla verksamheter som erbjuder aktiviteter 		 Uppnått	
Kommunen upplåter lokaler i syfte att möjliggöra för andra aktörer tex frivilligorganisationer att utöka sitt aktivitetsutbud för nämndens målgrupper 		 Delvis uppnått	
Andel deltagare som anger att de är nöjda med den förebyggande insatsen de deltagit i 		90%	85%
Antal ansökningar månadsvis gällande den för år 2020 nya insatsen social samvaro i ordinärt boende ska öka 	6	0	8

Aktiviteter där integration sker mellan åldersgrupper finns regelbundet i alla verksamheter som erbjuder aktiviteter

Målet bedöms uppnått då aktiviteter för integration mellan åldersgrupper fortgått under året, om än i delvis anpassad form.

Kommunen upplåter lokaler i syfte att möjliggöra för andra aktörer tex frivilligorganisationer att utöka sitt aktivitetsutbud för nämndens målgrupper

Möjligheten att upplåta lokaler och därmed ge möjlighet för utökat aktivitetsutbud har varit delvis begränsad under året på grund av rådande restriktioner.

Andel deltagare som anger att de är nöjda med den förebyggande insatsen de deltagit i

En undersökning om nöjdhetsgraden hos de som deltagit i förebyggande enhetens aktiviteter genomfördes i slutet av året. Personalen på förebyggande enheten för utöver detta en kontinuerlig dialog med deltagarna för löpande utvärdering och anpassning efter behov och önskemål. Utifrån dialogerna kan enheten konstatera att deltagarna är mycket nöjda med de aktiviteter som genomförs och resultatet av mätningen visar att 90 procent av deltagarna är nöjda med den förebyggande insats de deltagit i.

Antal ansökningar månadsvis gällande den för år 2020 nya insatsen social samvaro i ordinärt boende ska öka

Insatsen social samvaro har erbjudits sedan juli 2020 i syfte att motverka social isolering under pandemin. Under hösten 2021 fattades beslut om att insatsen från och med 2022 ska ingå i ordinarie hemtjänstinsatser, då antal ansökningar har minskat trots att insatsen ger en positiv effekt. Insatserna promenad och social samvaro slås ihop och bildar insatsen social aktivitet, som får en bredare innebörd. Den enskilde väljer själv vad den önskar göra under tillfället för insatsen. Samtliga brukare med befintlig insats social samvaro har informerats om denna ändring och möjligheten att ansöka om den nya insatsen social aktivitet.

Målet att öka antalet ansökningar om insats social samvaro har inte uppnåtts, behovet har snarare minskat. Vid årets slut hade 26 personer pågående insats, jämfört med 29 personer i början av året.

2.2.3 Nämndmål: Kommunal hälso- och sjukvård utvecklas för att möta framtidens behov

Beskrivning

År 2020 medförde erfarenheter och lärdomar som tydliggör behovet att definiera och nationellt slå fast hur pass avancerad hälso- och sjukvård ett äldreboende ska klara av. För att möta framtidens behov inom kommunal hälso- och sjukvård vilket även är nära kopplat till socialtjänstinsatser krävs kompetenssatsningar. Samverkan med regionen och andra aktörer behöver stärkas och ansvarsfördelning tydliggöras. I framtiden kommer det att ske en ansvarsförskjutning där större ansvar för hälso- och sjukvård läggs inom primärvård och kommunal hälso- och sjukvård. Denna roll- och ansvarsförskjutning innebär att det sannolikt kommer att finnas allt skörare och mer vårdkrävande patienter inom kommunens ansvarsområde. Nämnden kommer fortsatt att bevaka frågan, aktivt bidra i förändringsarbetet och vidta de åtgärder som behövs för att möta framtidens behov.

Indikatorer där målvärde saknas mäts genom uppfyllandegrad, uppnått, delvis uppnått eller inte uppnått.

Kommentar

Samverkan mellan den kommunala hälso- och sjukvården och övrig verksamhet har varit i fokus under hela året. Nya samverkansformer och tätare möten har inrättats. För att stärka kunskapen kring kommunal hälso- och sjukvård har verksamheternas chefer deltagit i en tre dagar lång utbildning i systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete. Utbildningen erbjöds chefer i alla utförarverksamheter oavsett regi.

Avtal tecknades i början av året med Palliativt kunskapscentrum, PKC, som drivs av region Stockholm. Genom PKC får medarbetare och chefer inom Äldre- och omsorgsnämnden tillgång till utbildning, råd och stöd för ökad kunskap om palliativ vård och omsorg, ett behov som uppmärksammats under pandemin. Palliativa ombud har utbildats i alla verksamheter oavsett regi.

Arbetet med medicinska vårdplaneringar blev försenat på grund av att en ny ordinarie läkare hos läkarorganisationen tillträdde först under hösten, detta efter en period med en tillfällig läkare.

Målet bedöms delvis uppfyllt.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel patienter som har en medicinsk vårdplanering genomförd minst en gång årligen 		25%	100%
Berörda verksamheter deltar i de samverkansmöten som idag finns upprättade mellan olika aktörer samt arbetar aktivt för att utöka samverkan mellan region, kommun och andra viktiga samverkansparter 		Delvis uppnått 	
Andel brukare/patienter med behov av kommunala insatser som kan skrivas ut från slutenvården inom angivna fristdagar 		100%	90%
Andel SIP som verksamheten kallas till vid/efter brukares utskrivning från sjukhus där representant från socialkontoret deltar 		100%	95%

Andel patienter som har en medicinsk vårdplanering genomförd minst en gång årligen

Medicinsk vårdplanering innebär att sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut samt baspersonal genomför skattningar och att läkaren gör en läkemedelsgenomgång. Patient och anhöriga bjuds därefter in till medicinsk vårdplanering för att möta patientlagens krav på delaktighet. Vid mötet går man igenom provsvar och nuvarande status, vilket leder till en gemensam samsyn kring hur vården ska utformas framöver.

Patient och anhöriga får möjlighet att ställa frågor samtidigt som patienten ges möjlighet att berätta om sina önskemål. Medicinska vårdplaneringar har återupptagits under hösten på en av enheterna (Kungsgården) efter att en ny ordinarie läkare tillträtt hos läkarorganisationen Familjeläkarna. Målet är inte uppnått, men arbetet fortsätter under 2022.

Berörda verksamheter deltar i de samverkansmöten som idag finns upprättade mellan olika aktörer samt arbetar aktivt för att utöka samverkan mellan region, kommun och andra viktiga samverkansparter

Övergripande samverkan mellan region, kommun och andra parter har varit prioriterad under året. Behovet finns av en mer utvecklad samverkan på enhetsnivå.

Andel brukare/patienter med behov av kommunala insatser som kan skrivas ut från slutenvården inom angivna fristdagar

En utskrivningsplanerare ansvarar för att ta fram månatlig statistik för antal fristdagar för utskrivningsklara. Snittet för utskrivningsklara dagar är 0,6 under året och målet är därmed uppnått.

Andel SIP som verksamheten kallas till vid/efter brukares utskrivning från sjukhus där representant från socialkontoret deltar

Som regel deltar biståndshandläggare alltid på de SIP:ar de blir kallade till. Det har varit något enstaka fall då utskrivningsplanerare valt att inte delta på en SIP då en planering gjorts i samband med utskrivning från sjukhus.

2.3 Lustfyllt lärande

2.3.1 Nämndmål: Framtidens behov inom äldreomsorgen möts genom kompetensstyrning.

Beskrivning

Äldre- och omsorgsnämnden ser behov av att stärka kompetensen inom äldreomsorgen i kommunen, såväl inom hälso- och sjukvård som socialtjänst. Nämnden vill arbeta för att i högre grad kunna fastanställda personal. Målsättningen är att öka andelen undersköterskor i samtliga utförarverksamheter som ett led i att stärka kompetensen. Möjligheten till kompetensutveckling inom det egna yrket ska vara en självklar del för alla medarbetare. Vidare avser nämnden initiera satsningar inom språk- och kulturell kompetens.

Indikatorer där målvärde saknas mäts genom uppfyllandegrad, uppnått, delvis uppnått eller inte uppnått.

Kommentar

En rad aktiviteter har genomförts under året kopplat till kompetensstyrning. Några exempel är utveckling inom demens, där en Silviasyster och en Silviasjuksköterska gemensamt med personal identifierat utvecklingsområden. Detta har lett till tydliggörande av måltidssituationen samt stärkt arbete kring förhållningssätt för att öka de äldres självständighet.

Verksamheterna har även deltagit i ett forskningsprojekt i samarbete med Mälardalens

högskola kring mikroinlärning, där korta utbildningar kring covid-19 och demens genomförs enkelt med hjälp av en smartphone. Andra insatser under perioden har varit handledning för baspersonal samt löpande utbildning inom basal hygien samt utbildning för chefer i systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete. Samtliga medarbetare inom Äldre- och omsorgsnämndens verksamheter har också deltagit i en utbildning i feedbackkultur tillsammans med kollegor från Social- och arbetsmarknadsavdelningen.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel medarbetare inom nämndens verksamhetsområde som har individuella kompetensutvecklingsplaner ska öka årligen 		92%	85%
Andel anställda inom utförarverksamheterna som har en undersköterskeutbildning ska öka 		71%	70%
Någon form av språksatsning som syftar till att öka språkkunskaperna inom svenska ska genomföras i alla utförarverksamheter 		Delvis uppnått 	

Andel medarbetare inom nämndens verksamhetsområde som har individuella kompetensutvecklingsplaner ska öka årligen

Andel medarbetare med individuella kompetensutvecklingsplaner har ökat sedan föregående år och är nu i genomsnitt 92 procent.

Andel anställda inom utförarverksamheterna som har en undersköterskeutbildning ska öka

Inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden i kommunal regi, har i genomsnitt 71 procent av de anställda undersköterskeutbildning, vilket passerar årets målvärde. Det finns en variation mellan olika enheter och kompetenslyft pågår, bland annat genom äldreomsorgslyftet, som finansieras av statsbidrag.

Någon form av språksatsning som syftar till att öka språkkunskaperna inom svenska ska genomföras i alla utförarverksamheter

En pilot som omfattande cirka 15 medarbetare har genomförts och föll väl ut. Utbildningen som testades var digital i poddformat och hade inriktningen omsorgskunskap och yrkessvenska. Ytterligare insatser planeras till 2022.

2.4 Hållbar hälsa och liv

2.4.1 Nämndmål: Det finns en balans mellan vila och aktivitet i vardagen för nämndens målgrupper.

Beskrivning

Ett aktivitetsutbud som är anpassat efter målgruppen är av stor vikt. Individen ska i hög grad kunna påverka sin dag utifrån sin egen vilja och fokus. Tiden för vila och reflektion bedöms vara minst lika viktig.

Kommentar

Socialstyrelsens årliga brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen" är som tidigare beskrivits försenad och det finns inga resultat att redovisa för 2021. Enheterna har arbetat med aktiviteter kopplade till målet och utvärderat utfallet av dessa. Målet bedöms delvis uppfyllt.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel brukare i vård- och omsorgsboende som uppger att de är mycket eller ganska nöjda med de sociala aktiviteter som erbjuds ska öka i jämförelse med föregående år.	63%	70%	70%
Andel brukare som uppger att de känner sig mycket eller ganska trygga i sitt vård- och omsorgsboende ska öka i jämförelse med föregående år.	83%		90%
Minska antalet fallskador inom Äldre- och omsorgsnämndens vård- och omsorgsboenden i egen regi i jämförelse med föregående år.	4	5	5
Andel brukare som uppger att de känner sig mycket eller ganska trygga med att bo kvar hemma med stöd från hemtjänsten ska öka i jämförelse med föregående år.	84%		90%
Andel brukare som vid avslut av insatsen Trygg förstärkt hängång uppger att de har upplevt sig trygga i hemmet.	92%	94%	90%

Andel brukare i vård- och omsorgsboende som uppger att de är mycket eller ganska nöjda med de sociala aktiviteter som erbjuds ska öka i jämförelse med föregående år.

Den enhet som gjort egen mätning fick ett utfall på 70 procent som uppgav att de var nöjda med de sociala aktiviteter som erbjudits.

Andel brukare som uppger att de känner sig mycket eller ganska trygga i sitt vård- och omsorgsboende ska öka i jämförelse med föregående år.

Ingen mätning är genomförd under 2021 och måluppfyllelse kan ej bedömas.

Minska antalet fallskador inom Äldre- och omsorgsnämndens vård- och omsorgsboenden i egen regi i jämförelse med föregående år.

Antal fall som ledde till frakturer under 2021 var totalt 5 stycken i de verksamheter där nämnden har hälso- och sjukvårdsansvar. Målvärdet är uppnått. Hälso- och sjukvårdspersonal har under året genomfört Socialstyrelsens utbildning "Ett fall för

teamet" och arbetar teambaserat med verktyget samt med kvalitetsregistret Senior Alert för att minska och förebygga fallskador.

Andel brukare som uppger att de känner sig mycket eller ganska trygga med att bo kvar hemma med stöd från hemtjänsten ska öka i jämförelse med föregående år.

Brukarundersökningen inte genomförd under 2021 och ingen egen uppföljning har genomförts. Alla hemtjänstutförare arbetar med den enskilda i fokus för att möjliggöra ett tryggt kvarboende med stöd av hemtjänst.

Andel brukare som vid avslut av insatsen Trygg förstärkt hemgång uppger att de har upplevt sig trygga i hemmet.

En brukarenkät lämnas ut till brukare/anhörig efter varje avslutat uppdrag. I enkäten finns frågeställningar kring nöjdhet och upplevd trygghet. Målet är uppfyllt med ett utfall på 94 procent som uppgett att insatsen bidragit till att de känner sig trygga i sitt hem, vilket motsvarar 17 av 18 inkomna svar.

2.5 Valfrihet och konkurrensneutralitet

2.5.1 Nämndmål: Det finns förutsättningar för olika driftsformer och ökad valfrihet.

Beskrivning

Nämnden vill arbeta för att erbjuda hög valfrihet i flera avseenden, på individnivå och övergripande. Valfrihet mellan utförare i olika driftsformer ska erbjudas och även på individnivå utifrån att den enskilde kan påverka såväl val av utförare så som insatsens genomförande.

Kommentar

Valfrihet och möjlighet att kunna påverka hur man vill ha sina insatser genomförda, är ständigt i fokus i nämndens verksamheter.

Det finns i nuläget tre utförare av hemtjänst, två privata företag samt egen regi. Samtliga ingår i valfrihetssystemet LOV, lag om valfrihet, där den enskilde själv väljer utförare utifrån det beslut om insatser som gäller. Inga nya utförare av hemtjänst tillkom under 2021.

Det finns fem valbara vård- och omsorgsboenden. Fyra av dessa ingår i valfrihetssystemet LOV och ett är upphandlat enligt LOU, lag om offentlig upphandling. En ny utförare enligt LOV tillkom 2021. Upplands-Bro kommun ingår även i Länsöverenskommelsen för bibehållet kostnadsansvar (LÖK), där placerande kommun står för kostnaden för plats i annan kommun som ingår i överenskommelsen.

Det finns sedan flera år tillbaka en väl implementerad rutin gällande val av utförare på biståndsenheten.

Målet att andel brukare som uppger att de har fått plats på det särskilda boende där de vill bo ska öka i jämförelse med föregående år är uppfyllt med ett utfall på 95 procent.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel brukare inom hemtjänsten som uppger att de har fått välja utförare av hemtjänst ska öka i jämförelse med föregående år.	73%		85%
Andel brukare som uppger att de har fått plats på det särskilda boende där de vill bo ska öka i jämförelse med föregående år.	88%	95%	90%
Antal utförare inom valfrihetssystemet (LOV) för hemtjänst samt vård- och omsorgsboende ska öka jämfört med föregående år	4	4	6

Andel brukare inom hemtjänsten som uppger att de har fått välja utförare av hemtjänst ska öka i jämförelse med föregående år.

Det finns inget resultat att redovisa, då Socialstyrelsens brukarundersökning inte genomfördes 2021. Biståndsenheten har tydliga rutiner kring brukarens val av utförare och intern uppföljning av efterlevnad sker kontinuerligt.

Andel brukare som uppger att de har fått plats på det särskilda boende där de vill bo ska öka i jämförelse med föregående år.

Utifrån biståndsenhetens sammanställning av anvisade platser på vård- och omsorgsboende har 95 procent av de individer som ansökt erbjudits sitt förstahandsval. Det finns inga resultat att redovisa från Socialstyrelsens brukarundersökning då den inte är genomförd under 2021. Biståndsenheten har tydliga rutiner kring brukarens val av utförare och intern uppföljning av efterlevnad sker kontinuerligt.

Antal utförare inom valfrihetssystemet (LOV) för hemtjänst samt vård- och omsorgsboende ska öka jämfört med föregående år

En ny utförare tillkom under 2021, vård- och omsorgsboendet Vardaga Villa Silvertorget, beläget i Sigtuna kommun.

3 Ekonomi

3.1 Årets resultat

Driftredovisning

Äldre- och omsorgsnämnden	Budget 2021		Redovisat 2021		Avvikelse 2021			Avvikelse 2020
	(tkr)	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Netto
Vård- och omsorgsboende inkl HSE	197 433	82 016	196 543	79 999	890	-2 017	-1 127	-9 842
Förebyggande verksamhet	8 533	257	7 321	615	1 212	358	1 570	1 875
Trygg Förstärkt Hengång	2 136	0	1 857	64	279	64	343	1 156
Hemtjänst	118 681	46 791	121 387	42 621	-2 706	-4 170	-6 876	3 097
Myndighetsutövning	7 758	0	8 177	454	-419	454	35	-582
Övergripande	26 943	2 944	18 879	7 792	8 064	4 848	12 912	-1 933
Summa	361 484	132 008	354 164	131 545	7 320	-463	6 857	-6 229

Varav kapitalkostnader

Äldre- och omsorgsnämnden	Budget 2021		Redovisat 2021		Avvikelse 2021			
	(tkr)	Avskrivningar	Internränta	Avskrivningar	Internränta	Avskrivningar	Internränta	Netto
Vård- och omsorgsboende inkl HSE		556	33	601	49	-45	-16	-61
Förebyggande verksamhet		36	3	77	10	-41	-7	-48
Trygg Förstärkt Hengång		0	0	0	0	0	0	0
Hemtjänst		236	14	247	20	-11	-6	-17
Myndighetsutövning		0	0	0	0	0	0	0
Övergripande		131	12	116	16	15	-4	11
Summa		959	62	1 041	95	-82	-33	-115

3.2 Ekonomisk analys

Äldre- och omsorgsnämnden visar ett positivt resultat för 2021 med 6,9 mnkr, vilket motsvarar 3,0 procent. Kostnader i samband med covid-19 uppgår till 13 mnkr. Överskottet beror i huvudsak på volymreserver som avsattes i budget, vakanser samt ersättning från Socialstyrelsen avseende covidkostnader tillhörande 2020.

Vård- och omsorgsboende

Verksamhetsområdet visar ett underskott med 1,1 mnkr. Vård- och omsorgsboenden

enligt LOV avviker negativt med 7,1 mnkr, trots lägre volymer mot budgeterat. Kostnadsavvikelsen beror på ökade personalkostnader inom egen regi i samband med covid-19 samt saknad täckning för fasta kostnader beroende på låga volymer under större delen av 2021 på Norrgården.

Vård- och omsorgsboende enligt LOU avviker positivt med 0,6 mnkr och övriga externa platser avviker positivt med 2,6 mnkr beroende på lägre volymer.

Åtgärdsplan:

Som pågående och långsiktiga åtgärder arbetar boenden inom egen regi med optimering av personal- och schemaplanering, översyn av övriga omkostnader inom egna boenden samt hemtagning av extern placering.

Förebyggande verksamhet

Förebyggande verksamheten avviker positivt med 1,6 mnkr till följd av personalvakans och lägre omkostnader beroende på lägre antal deltagare.

Trygg förstärkt hemgång

Trygg förstärkt hemgång visar ett överskott med 0,3 mnkr i resultat beroende på anpassning av bemanning utifrån behovet inom verksamheten.

Åtgärdsplan:

Resursoptimering har vidtagits inom verksamhetsområdet och är uppfylld enligt åtgärdsplan.

Hemtjänst

Verksamhetsområdet hemtjänst avviker negativt med 6,9 mnkr, beroende på omfattande behov som ger högre volymer mot budgeterat samt på höga personal- och omkostnader inom egen regi.

Åtgärdsplan:

Öka andelen tillsvidareanställda är en åtgärd som uppfyllts under 2021. Målet var en ökad kontinuitet för kunderna samt att minska behovet av timvikarier. Arbete med schema- och planeringsoptimering samt att delaktiggöra medarbetare inom hemtjänst i egen regi är åtgärder som inte gav full effekt under 2021 och arbetet fortgår.

Myndighetsutövning

Myndighetsutövning visar resultat enligt budget.

Övergripande

Övergripande verksamhet visar ett överskott med 12,9 mnkr beroende på ersättning från Socialstyrelsen gällande covid-19, överskott från det generella statsbidraget *Säkerställa en god vård och omsorg av äldre*, låga omkostnader för skyddsmaterial under perioden samt reserver avsatta till volymförändringar.

3.2.1 Covid-19 ekonomiska effekter

Covid-19

Under 2021 har kostnader kopplat till covid-19 uppgått till cirka 13 mnkr. De extra kostnaderna avser till största delen personalkostnader till följd av ett ökat bemanningsbehov och sjukskrivningar. Kostnaderna ligger främst inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden. Anställda som under perioden tillfälligt har arbetat på andra enheter har legat kvar med sina lönekostnader på anställande enhet.

Samtlig ersättning från 2020 är nu återbetald till kommunerna och har totalt uppgått till

7,2 mnkr.

Besked om ersättning till kommuner gällande kostnader för 2021 har ännu inte förmedlats.

Ersättning gällande höga sjukskrivningskostnader för kommunerna beroende på covid-19 har betalats ut från Försäkringskassan från januari till och med juli 2021 och uppgår till 0,8 mnkr för Äldre- och omsorgsnämnden. Beloppet har fördelats ut till berörda verksamheter.

3.3 Sociala investeringsfonden

Projekt	Projekt start	Projekt slut	Budget hela projektet	Redovisat tom 2021	Redovisat 2021	Prognos för projektet	Prognos avvikelse hela projektet
(tkr)	År	År	Netto	Netto		Netto	Netto
Summa							

3.4 Kommentarer sociala investeringsfonden

Äldre- och omsorgsnämnden har ingen social investeringsfond.

3.5 Investeringsredovisning

Projekt	Total kalkyl	Redovisat 2020	Redovisat 2021	Budget 2021	Kvar av budget 2021	Ombudgeteras till 2022
(tkr)	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	
Vård- och omsorgboende inkl HSE	1 270	0	355	1 270	915	0
Hemtjänst	150	0	232	150	-82	0
Förebyggande enheter	180	0	78	180	102	0
Övergripande	300	0	0	300	300	0
Summa	1 900	0	665	1 900	1 235	0

3.6 Kommentarer investeringsredovisning

Äldre- och omsorgsnämndens investeringar uppgår total till 0,7 mnkr för 2021 och består av inventarier inom följande verksamhetsområden; vård och omsorgboende, förebyggande verksamhet samt hemtjänst.

Vård- och omsorgboende

Stolar, sängutrustning, smart-TV, cykelmanoped, medicinvagn samt grillar och utemöbler inom vård- och omsorgboenden. Beloppet uppgått till 0,4 mnkr.

Förebyggande verksamhet

Utemöbler samt övriga inventarier, beloppet uppgår till 0,08 mnkr

Hemtjänst

Cyklar med kringutrustning samt inredning till tvättstuga.

Beloppet uppgår till 0,2 mnkr.

4 Intern styrning och kontroll

4.1 Uppföljning av kontrollmoment

4.1.1 Efterlevnad av tillämpliga lagar och regler

Process: Social dokumentation äldre- och omsorgsavdelningen

Förtydligande av process

Social dokumentation ska följa de lagar och föreskrifter som finns

Risker: Genomförandeplaner saknas

Kontrollmoment	Kommentar
Egenkontroller av social dokumentation Ingen avvikelse	Kontroller gällande andel genomförandeplaner sker regelbundet i alla verksamheter, resultatet för året visar att andel ärenden där en uppdaterad genomförandeplan finns är 94 procent, en minskning om en (1) procent sedan föregående mätning.

Process: Upphandling

Risker: Rutiner kring upphandling följs inte.

Kontrollmoment	Kommentar
Inför köp av tjänst eller varor kontrollera upphandlade leverantörer Ingen avvikelse	Kontroll om det finns upphandlade leverantörer vid köp av tjänster och varor genomförs inför varje köp. Utifrån att kontroll genomförs vid samtliga köp anses ingen avvikelse föreligga. I undantagsfall genomförs dock köp utanför avtal vilket kan ske till exempel vid akuta situationer eller vid specifika behov där upphandlad leverantör inte finns att tillgå.
Kontroll att köp av tjänst eller varor sker enligt avtal/upphandlad leverantör Ingen avvikelse	Stickprov genomförs på fakturor enligt planering. Stickproven har visat att hos samtliga granskade fakturor har köp genomförts via upphandlad leverantör.

Process: Medarbetare

Risker: Uppföljning av resultat på HME-enkäten eller motsvarande följs inte upp i tillräcklig utsträckning i samtliga verksamheter.

Kontrollmoment	Kommentar
Avdelningschef begär in upprättad handlingsplan Ingen avvikelse	Samtliga av nämndens verksamheter förutom en har lämnat in godkända handlingsplaner till avdelningschef.

4.2 Uppföljning av åtgärder

4.2.1 Efterlevnad av tillämpliga lagar och regler

Process: Social dokumentation- äldre- och omsorgsavdelningen

Risker: Genomförandeplaner saknas.

Åtgärder	Slutdatum	Kommentar
Mall egenkontroller ✓ Avslutad	2021-05-31	Egenkontrollsmall för granskning av genomförandeplaner finns upprättad.

Process: Upphandling

Risker: Rutiner kring upphandling följs inte.

Åtgärder	Slutdatum	Kommentar
Representant i upphandlingsforum ✓ Avslutad	2021-12-31	Upphandlingsforum i strukturerad form är ännu inte uppstartat via upphandlingsavdelningen. Dock sker nära samarbete med avdelningen vid upphandling inom nämndens ansvarsområde.
Samarbete med upphandlingsenheten ✓ Avslutad	2021-12-31	Nära samarbete sker med upphandlingsenheten i samtliga upphandlingar inom nämndens ansvarsområde samt inför kartläggning av kommande upphandlingsbehov. Samarbete kommer fortsätta under år 2022.

Process: Medarbetare

Risker: Kompetensförsörjning.

Åtgärder	Slutdatum	Kommentar
Kompetensförsörjningsplan ✓ Avslutad	2021-09-30	Kompetensförsörjningsplan för avdelningen är färdig. Planen uppdateras fortlöpande och arbete kommer fortgå under kommande verksamhetsår.

Risker: Kompetensbrist samt ökade bemanningsbehov.

Åtgärder	Slutdatum	Kommentar
Kompetensutvecklingsplaner ✓ Avslutad	2021-06-30	Andel medarbetare som har upprättade kompetensutvecklingsplaner vid årets slut är 92 procent, en ökning om en (1) procent sedan förra mätningen. Kompetensutvecklingsplaner för samtliga medarbetare uppdateras i samband med medarbetarsamtal.

Risker: Uppföljning av resultat på HME-enkäten eller motsvarande följs inte upp i tillräcklig utsträckning i samtliga verksamheter.

Åtgärder	Slutdatum	Kommentar
Upprätta handlingsplan ✓ Avslutad	2021-12-31	Handlingsplaner är upprättade utifrån resultat på HME-enkät. Åtgärder är påbörjade.

Åtgärdsplan för ekonomi i balans

Innehållsförteckning

1	Ekonomisk prognos.....	3
2	Åtgärdsplan	4

1 Ekonomisk prognos

Resultat helår (2020)	-6 229
Resultat delår april/delår 1 (2021)	4 548
Resultat delår augusti/delår 2 (2021)	7 718
Prognos/resultat helår (2021)	6 856

Kommentarer till avvikelse

Äldre- och omsorgsnämnden visar ett positivt resultat för 2021 med 6,9 mnkr, vilket motsvarar 3,0 procent. Kostnader i kopplat till covid-19 uppgår till 13 mnkr. Överskottet beror i huvudsak på volymreserver som avsattes i budget, vakanser samt ersättning för kostnader kopplat till covid-19 från Socialstyrelsen tillhörande 2020.

2 Åtgärdsplan

Åtgärder för att uppnå ekonomi i balans	Datum genomförande	Effekt antal månader innevarande år	Ekonomisk effekt /månad	Ekonomisk effekt innevarande år	Ekonomisk effekt helår	Ansvärig	Resultat av åtgärd 2021	Kommentar
---	--------------------	-------------------------------------	-------------------------	---------------------------------	------------------------	----------	-------------------------	-----------

Vård- och omsorgsboende

Hemtagning extern placering	210901	4	72	288	864	Enhetschef Biståndsenheten	0	Ej genomförd ej möjlig
Optimera schemaläggning Kungsgården	210301	7	20	140	240	Enhetschef Kungsgården	140	Klart, arbetet fortsätter 2022
Översyn av övriga omkostnader - Kungsgården	211001	2	4	8	48	Enhetschef Kungsgården	8	Klart, arbetet fortsätter 2022
Översyn av bemanning Norrgården	210301	9	90	810	1 080	Enhetschef Norrgården	280	Delvis genomfört arbetet fortsätter 2022

Trygg Förstärkt Hemgång

Resurs-optimering	210401	9	33	297	396	Enhetschef Biståndsenheten	297	Klart
-------------------	--------	---	----	-----	-----	----------------------------	-----	-------

Hemtjänst

Öka andel tillsvidareanställda	210601	7	150	1 050	1 800	Enhetschef Hemtjänst egen regi	500	Klart
Optimera schemaläggning	211001	3	80	240	960	Enhetschef Hemtjänst egen regi	0	Ej genomfört, personalbrist
Optimera personalplanering	210501	8	30	240	360	Enhetschef Hemtjänst egen regi	0	Ej genomfört, personalbrist
Delaktiggöra medarbetare	210501	8	150	1 200	1 800	Enhetschef Hemtjänst egen regi	0	Ej genomfört, vakant tjänst admin
Total effekt				4 273	7 548		1 225	

KONSEKVENSBESKRIVNING

Vård- och omsorgsboende

- **Hemtagning extern placering**
Den planerade åtgärden var dessvärre inte möjlig att genomföra under 2021, på grund av komplexa behov.
- **Resursplanering (optimera schemaläggning och se över bemanning)**
Åtgärden har genomförts, men inte gett full effekt under året. Bemanningen har anpassats efter verksamhetens behov och bemanningskrav, vilket påverkas av beläggningsgraden. Schemalagd resurstid hos tillsvidareanställda har minskat behovet av timanställda och i sin tur gett en ökad kontinuitet i verksamheten och mer hälsosamma scheman. Resursplaneringen har löpande setts över med stöd av bemanningscontroller och arbetet fortsätter 2022.
- **Översyn av övriga omkostnader**
Åtgärden är genomförd enligt plan. Alla kostnader har setts över, till exempel media och livsmedel för en effektiv resursanvändning utifrån behov.

Trygg förstärkt hemgång

- **Resursoptimering**
Åtgärden är genomförd, Trygg förstärkt hemgång (TFH) har minskat från tre till två tjänster, vilket täcker behovet. Från och med 1 januari 2022 organiseras TFH under förebyggande enheten.

Hemtjänst

- **Öka andelen anställda med tillsvidareanställning**
Andelen månadsanställda har ökats om än inte i den omfattning som planerades. Åtgärden fortsätter 2022 och förväntas ge ökad kvalitet och kontinuitet samt minskade kostnader.
- **Optimerad personalplanering och schemaläggning**
Det pågående arbetet med planering och schemaläggning har inte gett den effekten som förväntades. Detta till följd av brist på kvalificerad personal. Arbetet fortsätter 2022.
- **Delaktiggöra medarbetare**
Åtgärden har inte gett effekt 2021 på grund av brist på personal och administrativa resurser under året. Ledningen är fulltallig from januari 2022 och arbetet med att delaktiggöra personal i planeringen i högre grad fortsätter.

Datum Vår beteckning Er beteckning
2022-01-26 ÄON 22/0029

Äldre- och omsorgsnämnden

Rapportering av ej verkställda och verkställda beslut avseende kvartal fyra 2021

Förslag till beslut

1. Äldre- och omsorgsnämnden överlämnar socialkontorets rapportering av ej verkställda och verkställda beslut avseende kvartal fyra år 2021 till kommunens revisorer.
2. Äldre- och omsorgsnämnden överlämnar statistikrapport av ej verkställda och verkställda beslut avseende kvartal fyra år 2021 till Kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Kommunen har enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) skyldighet att rapportera in ej verkställda beslut till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Rapporteringsperiod för kvartal fyra till IVO är mellan den 1 januari och 31 januari 2022. Vid rapporteringstillfället för kvartal fyra 2021 fanns det ett ej verkställt beslut. Inga beslut som tidigare inrapporterats som ej verkställda beslut har verkställts eller avslutats under perioden. Samtliga beslut avser insats avseende äldreomsorg enligt SoL.

Beslutsunderlag

- Socialkontorets tjänsteskrivelse daterad 26 januari 2022
- Statistikrapport kvartal fyra

Ärendet

Kommunen har från den 1 juli 2006 genom en ändring i SoL samt från den 1 juli 2008 genom ett tillägg i LSS, skyldighet att rapportera in gynnande beslut som inte verkställs inom tre månader från beslutsdatum till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Från samma datum gäller även skyldigheten att rapportera in avbrott i verkställigheten om beslutet inte verkställs på nytt inom tre månader från dagen för avbrottet.

Alla ej verkställda beslut som rapporterats ska alltid återrapporteras när beslut har verkställts.

Rapporteringen till IVO och kommunens revisorer ska endast ske på individnivå och lämnas in en gång per kvartal.

Rapportering till kommunfullmäktige ska endast ske i form av en statistikrapport där individen är avidentifierad.

En kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd som någon är berättigad till kan åläggas att betala en särskild avgift. Det lägsta belopp för en sanktionsavgift är tio tusen kronor och det högsta är en miljon kronor

Barnperspektiv

Socialkontoret konstaterar att denna rapport inte står i strid med barnets bästa.

Socialkontoret

██████████

██████████

██████████

████████████████████

██████████████████

Bilagor

1. Statistikrapport kvartal fyra

Beslut sänds till

- Kommunfullmäktige
- Kommunens revisorer
- Ansvarig revisor EY

2019-12-23

ÄON Statistikrapport ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen (SoL)

Rapporteringstillfälle tom 31 jan 2022

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum (SoL)						
<i>Beslutsdatum för gynnande beslut som ej verkställts</i>	<i>Äldreomsorg</i>	<i>Handikappomsorg</i>	<i>IFO</i>	<i>Kvinna/flicka</i>	<i>Man/pojke</i>	<i>Kommentar</i>
190711	X			X		Anvisad Norrgården 190909, Hagtorp 191022, Hagtorp 191206, Hagtorp 200108, Norrgården 200213, Kungsgården 200427, Hagtorp 200821, Lillsjö Badväg 201016, Norrgården 201216, Lillsjö Badväg 210303 tackar nej till samtliga erbjudanden. Erbjuden Norrgården 210824, avböjer vill ej återta ansökan. Erbjuden Norrgården 220117, avböjer.

2019-12-23

Verkställda eller avslutade beslut som tidigare rapporterats ej verkställda (SoL) tom 31 dec					
Beslutsdatum för gynnande beslut som ej verkställts	Aldreomsorg	Handikappomsorg	Kvinna/flicka	Man/pojke	Datum för verkställighet/avslut

Datum	Vår beteckning	Er beteckning
2022-02-02	ÄON 21/0114	

Äldre- och omsorgsnämnden

Upphandling av trygghetslarm inom vård- och omsorgsboende

Förslag till beslut

Äldre- och omsorgsnämnden godkänner förfrågningsunderlag för upphandling av trygghetslarm inom vård- och omsorgsboende.

Sammanfattning

Upplands-Bro kommun har för avsikt att upphandla trygghetslarm för vård- och omsorgsboende. Upphandlingen omfattar boendena Kungsgården, Norrgården samt Hagtorp. Upphandlingen sker enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Avtalsperioden är över 6 år mellan den 25 oktober 2022 och den 25 oktober 2028. Värdet på upphandlingen överstiger 5 miljoner kronor och enligt punkt 5.3. i äldre- och omsorgsnämndens delegationsordning ska upphandlingsdokument för upphandling med ett totalt värde på över 5 miljoner kronor tas upp i nämnd för beslut.

Fokus i förfrågningsunderlaget ligger på en ökad funktionalitet för de boende, användarvänliga larm för personalen och att leverantören ska kunna erbjuda en god support och service samt en stabil drift. Kommunen välkomnar mer moderna lösningar som ska vara utprovade utav andra kommuner med ett gott resultat.

Leverans ska ske så att larmen är i gång i samband med att föregående avtal sägs upp. Larmsystem ska vara installerade på alla tre boenden, personal utbildad och allt i drift senast tisdag den 25 oktober 2022.

Beslutsunderlag

- Socialkontorets tjänsteskrivelse den 2 februari 2022
- Förfrågningsunderlag upphandling av trygghetslarm inom vård- och omsorgsboende den 1 februari 2022 (läskopia)

Ärendet

Upplands-Bro kommun har för avsikt att upphandla trygghetslarm för vård- och omsorgsboende. De boenden som omfattas i upphandlingen är Kungsgården och Norrgården som drivs i egen regi samt Hagtorp som drivs på entreprenad. Kommunen avser att hyra utrustning och tjänster under den

angivna avtalsperioden som är mellan den 25 oktober 2022 och den 24 oktober 2028.

Upphandlingen sträcker sig över 6 år jämfört med det föregående avtalet som var på 4 år. Detta innebär att värdet på upphandlingen ökar och kommer överstiga 5 miljoner kronor. Enligt punkt 5.3.i äldre- och omsorgsnämndens delegationsordning, antagen den 27 september år 2021, ska upphandlingsdokument för upphandling med ett totalt värde på över 5 miljoner kronor tas upp i nämnd för beslut.

Förfrågningsunderlagets innehåll och orientering

Upphandlingen utav trygghetslarmen för vård- och omsorgsboende omfattar boendena Kungsgården, Norrgården och Hagtorp. Antal platser i respektive boende är 48, 32, och 36. Antal platser (brukare) och boenden kan komma att förändras under avtalsperioden.

Upphandlingen sker enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Anbud ska lämnas som ett helt anbud, d.v.s. samtliga delar ska ingå. Målsättningen med upphandlingen är att öka funktionaliteten samt att öka kvaliteten. Fokus i förfrågningsunderlaget ligger på en ökad funktionalitet för de boende. Leverantören ska kunna erbjuda larm som har möjligheten att individuellt anpassas utifrån varje individs behov. Individen ska känna sig trygg i boendets samtliga ytor och tillhörande utemiljöer. Om något skulle hända så ska personalen snabbt kunna uppmärksammas.

Larmen ska även vara användarvänliga för personalen. De ska vara enkla att använda och personalen ska effektivt kunna hantera eventuell hårdvara. Leverantören ska utöver detta erbjuda en god support och service samt en stabil drift. Kommunen ställer även krav i förfrågningsunderlaget att leverantören uppfyller en social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Sammanfattningsvis så är kommunens upphandling av trygghetslarm inom vård- och omsorgsboende i framkant vad gäller att släppa fram mer moderna lösningar än vid tidigare genomförda upphandlingar av trygghetslarm. Kommunen välkomnar mer moderna lösningar som ska vara utprövade utav andra kommuner med ett gott resultat. För att visa på teknisk förmåga att leverera tjänsten ska anbudsgivaren till anbudet bifoga två referensuppdrag.

Tidsplan

Förfrågningsunderlaget planeras att publiceras i mars månad under förutsättning att alla nödvändiga beslut fattas. Efter godkännande av förfrågningsunderlaget i nämnd kan mindre justeringar i underlaget, som inte påverkar insatsen i sin helhet, genomföras.

Sista dag för frågor från anbudsgivare är i slutet utav mars och anbudsöppning samt start på utvärdering sker den 19 april 2022. Avtalssignering är den 16 maj 2022 och leverans sker så att larmen är i gång i samband med att föregående

larm sägs upp. Larmsystem ska vara installerade på alla tre boenden, personalen utbildad och allt i drift senast tisdag den 25 oktober 2022.

Barnperspektiv

Vid framtagandet av förfrågningsunderlaget har barnperspektivet beaktats. Barn kan förekomma som närstående till de boende som nyttjar trygghetslarmen.

Socialkontoret

██████████

██████████

██████████

████████████████████

████████████████████

Bilagor

1. Förfrågningsunderlag upphandling av trygghetslarm inom vård- och omsorgsboende den 1 februari 2022 (läskopia)

Beslut sänds till

- Avdelningschef äldre- och omsorgsavdelningen
- ██████████ utvecklare/utredare socialkontoret
- Upphandlingsenheten